

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 640/2020-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o., ČSA 24, Banská Bystrica, IČO 36 637 301, zastúpenej advokátom JUDr. Ondrejom Sochorom, Prof. Sáru 44, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 723/2013 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 723/2013 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Piešťany p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 723/2013 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 200 € (slovom tisícdvesto eur), ktoré jej j e Okresný súd Piešťany p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Piešťany j e p o v i n n ý nahradiť obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o. trovy konania v sume 533,88 € (slovom päťstotridsaťtri eur a osemdesiatosem centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Ondreja Sochora, Prof. Sáru 44, Banská Bystrica, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

St'ážnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 640/2020-19 z 15. decembra 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o., ČSA 24, Banská Bystrica, IČO 36 637 301 (ďalej len „s'ťažovateľka“, v citáciách aj „s'ťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 723/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej s'ťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že s'ťažovateľka podaním z 22. júla 2013 doručeným súdnej exekútorke JUDr. Márii Hlavňovej (ďalej len

„súdna exekútorka“) 24. júla 2013 podala návrh na vykonanie exekúcie, ktorým sa ako oprávnená domáhala vykonania exekúcie, a to na základe exekučného titulu, ktorým je zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 16 Zm 31/2013-29 z 2. mája 2013. Na základe žiadosti súdnej exekútorke o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ju okresný súd 27. augusta 2013 poveril vykonaním predmetnej exekúcie. Následne súdna exekútorka vydala 18. septembra 2013 upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn. EX 990/2013 a pokračovala vo výkone exekúcie.

2.1 Vzhľadom na novelu zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) účinnú od 23. decembra 2015 bola sťažovateľka v súlade s § 243f ods. 1 Exekučného poriadku povinná v lehote 30 dní (t. j. do 22. januára 2016) doplniť návrh na vykonanie exekúcie o náležitosti vyžadované novým § 39 ods. 4 Exekučného poriadku, a to o uvedenie vlastného vzťahu medzi oprávneným a povinným a o preukázanie skutočností, že nejde o spotrebiteľský vzťah medzi oprávneným a povinným. Sťažovateľka v zákonnej 30-dňovej lehote doplnila návrh na vykonanie exekúcie v súlade s § 243f ods. 1 Exekučného poriadku, a to podaním zo 6. januára 2016 doručeným okresnému súdu 13. januára 2016.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že *„v zmysle ust. § 243f ods. 6 Exekučného poriadku bol exekučný súd povinný preskúmať, či po doplnení návrhu existujú dôvody na zastavenie exekúcie, a v prípade, ak takéto dôvody nie sú dané, bol povinný rozhodnúť o pokračovaní v exekúcii. V tejto súvislosti sťažovateľ zdôrazňuje, že dňom 23.12.2015 bola exekúcia vedená súdnou exekútorkou... pod sp. zn. EX 990/2013 zo zákona (§ 243f ods. 3 Exekučného poriadku), odložená. Okresný súd Piešťany však ku dnešnému dňu nerozhodol postupom podľa ust. § 243f ods. 6 Exekučného poriadku o tom, či sa exekúcia zastavuje, alebo či sa v nej pokračuje, a to aj napriek Urgencii sťažovateľa zo dňa 28.07.2017, a aj napriek Opätovnej urgencii sťažovateľa zo dňa 12.04.2018 (ktorými žiadal vydať rozhodnutie podľa ust. § 243f ods. 6 Exekučného poriadku, a ktorým sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že v iných veciach sťažovateľa bolo rozhodnuté o pokračovaní v exekúcii konkrétnymi rozhodnutiami súdov v priebehu roku 2016). Uvedeným postupom Okresného súdu Piešťany je tak sťažovateľ v stave právnej neistoty, či exekúcia bude*

pokračovať, alebo či bude zastavená, a to od dátumu 13.01.2016 (kedy si sťažovateľ splnil svoju zákonnú povinnosť a doplnil návrh na vykonanie exekúcie postupom podľa ust. § 243f Exekučného poriadku), pričom uvedený stav neistoty je umocnený tým, že exekúcia bola riadne začatá na základe exekučného titulu vydaného súdom, avšak aj napriek tomu z dôvodu zmeny Exekučného poriadku (účinného od 23.12.2015) je exekúcia zo zákona odložená, pričom stav právnej neistoty ku dnešnému dňu trvá 3 roky a 8 mesiacov (nakoľko nie je rozhodnuté o tom, či exekúcia bude pokračovať).“.

4. Sťažovateľka zároveň poukázala aj na skutočnosť, že «v predmetnom prípade síce priamo zo zákona došlo k odkladu exekúcie (§ 243f ods. 3 Exekučného poriadku), avšak uvedené sa týka výlučne exekúcie - t. j. faktickej činnosti konkrétneho exekútora, ktorý exekúciu vykonáva, avšak uvedené sa žiadnym spôsobom netýka exekučného konania a postupu súdu v takomto exekučnom konaní. V danom prípade exekučné konanie prerušené nebolo (a ani byť prerušené nemohlo vzhľadom na ust. § 36 ods. 5 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého, „ak osobitný zákon neustanovuje inak, exekučné konanie nemožno prerušiť, nemožno odpustiť zmeškanie lehôt a po skončení exekučného konania nemožno podať návrh na obnovu exekučného konania“), čoho následkom bola (a stále aj je) povinnosť súdu konať vo veci.».

5. Sťažovateľka podotkla, že v napadnutom konaní využila všetky právne prostriedky, aby odstránila stav svojej právnej neistoty, t. j. dosiahla rozhodnutie vo veci samej, avšak bezúspešne. Sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu sťažovateľka nepodala, pretože takúto sťažnosť nemožno považovať za efektívny právny prostriedok nápravy porušenia práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov, prizná jej finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

7. Priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľka odôvodnila tým, že „nekonaním Okresného súdu Piešťany je priamo ohrozovaná vymožitelnosť už právoplatne priznaného práva sťažovateľa, pričom takéto nekonanie má negatívny dopad na majetkovú sféru sťažovateľa (ako oprávneného), keďže exekúcia je od 23.12.2015 zo zákona odložená, a to až do doby, kedy exekučný súd rozhodne o pokračovaní v exekúcii, alebo o zastavení exekúcie. Exekučný súd ku dnešnému dňu ani po 3 rokoch a 8 mesiacov právoplatne vo veci nerozhodol postupom podľa § 243f Exekučného poriadku, a to bez toho, aby mu v tom bránili akékoľvek prekážky. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že novoprijatý zákon č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní, účinný od 01.01.2020 môže negatívnym spôsobom zasiahnuť do práva oprávnených záujmov sťažovateľa (v podobe zastavenia exekúcie priamo zo zákona) – ku ktorému následku by však dôjsť nemuselo, ak by exekučný súd v tomto exekučnom konaní vydal rozhodnutie v primeranej lehote (lehotu 3 roky a 8 mesiacov však podľa názoru sťažovateľa za primeranú nie je možné považovať).“.

8. Ústavná sťažnosť bola sťažovateľkou doplnená podaním z 20. marca 2020 doručeným ústavnému súdu 24. marca 2020, ktorým sťažovateľka oznámila, že jej bolo 10. marca 2020 podľa § 5 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ukončení niektorých exekučných konaní“) doručené upovedomenie o zastavení starej exekúcie z 9. marca 2020 (ďalej aj „upovedomenie o zastavení“), pretože od doručenia prvotného poverenia uplynula rozhodná doba piatich rokov. Sťažovateľka proti uvedenému upovedomeniu o zastavení podala 11. marca 2020 námietky.

8.1 Uvedená skutočnosť podľa názoru sťažovateľky potvrdzuje dôvodnosť podanej ústavnej sťažnosti, pretože: a) okresný súd v napadnutom konaní stále nerozhodol postupom podľa § 243f ods. 6 Exekučného poriadku o tom, či sa exekúcia zastavuje alebo sa v nej pokračuje, t. j. exekúcia je zo zákona od 23. decembra 2015 odložená, v dôsledku čoho stav právnej neistoty sťažovateľky pretrváva takmer 4 roky a 3 mesiace, a b) doručením upovedomenia o zastavení sa predmetná exekúcia podľa názoru súdnej exekútorky zastavila postupom podľa zákona o ukončení niektorých exekučných konaní uplynutím rozhodnej doby piatich rokov, s čím sa sťažovateľka nestotožňuje s odôvodnením, že minimálne počas

doby štyroch rokov a troch mesiacov reálne nebola a ani nemohla byť exekúcia vykonávaná. Sťažovateľka je teda opäť v právnej neistote, či okresný súd jej námietke proti upovedomeniu o zastavení exekúcie vyhovie alebo nie. Aj keby okresný súd jej námietke vyhovel a upovedomenie o zastavení by bolo zrušené, právna neistota sťažovateľky bude stále pretrvávajúť, a to až do doby, kým okresný súd nerozhodne o zastavení alebo pokračovaní exekúcie postupom podľa § 243f ods. 6 Exekučného poriadku.

8.2 Na tomto základe sťažovateľka oznámila, že trvá na podanej ústavnej sťažnosti a petite v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

9. Ústavný súd podaním z 21. decembra 2020 vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie sa k podanej ústavnej sťažnosti. V podaní okresného súdu sp. zn. Spr 603/20 z 15. januára 2021 predseda okresného súdu v podstatnom uviedol, že *„v danom prípade síce došlo k priznaniu práva na základe zmenky, avšak rozhodnutím súdu. Nešlo o exekučný titul, ktorým by bola notárska zápisnica resp. rozhodnutie rozhodcovského súdu, ktorým je priznané právo zo zmenky. Zároveň pôvodný právny vzťah bol uzavretý medzi právnickou osobou a fyzickou osobou, ktorá bola podnikateľom, a nebolo potrebné rozhodovať v zmysle vyššie citovaných ustanovení exekučného poriadku.*

Dňa 09.03.2020 súdny exekútor vydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie, voči ktorému podal námietky oprávnený a tunajší súd zrušil upovedomenie súdneho exekútora o zastavení starej exekúcie. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 07.11.2020. A preto má súd za to, že súdny exekútor pokračuje vo vykonávaní exekúcie.

Okresný súd Piešťany v súčasnosti vybavuje 43.214 exekúcií, bol a je dlhodobo nedostatočne personálne obsadený, preto nie je možné očakávať, že o návrhu resp. podaných námietkach bude rozhodovať obratom.

Namietame tiež výšku uplatneného primeraného finančného zadostučinenia v sume 1.500,-Eur, ktorú považujeme vzhľadom na skutočnosť, že exekučné konanie naďalej prebieha za neprimeranú. Okresný súd Piešťany neviduje sťažnosť účastníkov konania na prieťahy v tomto konaní.

Zároveň si dovoľím poznamenať, že aj v súlade s judikatúrou Ústavného súdu SR došlo z hľadiska požiadavky odstránenia stavu právnej neistoty došlo vydaním rozhodnutia“.

10. K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu zaujala stanovisko podaním, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 25. januára 2021. V predmetnom stanovisku uviedla, že sa *«nestotožňuje s názorom Okresného súdu Piešťany, vysloveným v podaní zo dňa 15.01.2021, že povinný je fyzickou osobou podnikateľom, a teda že v takom prípade nebolo potrebné rozhodovať o pokračovaní / nepokračovaní v exekúcii, nakoľko takýto názor Okresného súdu Piešťany je v priamom rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami Exekučného poriadku. Vzhľadom na uvedené má sťažovateľ za to, že povinnosť súdu rozhodovať podľa ust. § 243f ods. 6 Exekučného poriadku je daná, avšak súd si takúto povinnosť nesplnil, a teda tým, že súd nerozhodol postupom podľa ust. § 243f ods. 6 Exekučného poriadku počas obdobia 5-tich rokov (od 13.01.2016 ani ku dnešnému dňu 25.01.2021), udržiava stav právnej neistoty sťažovateľa vo vzťahu k otázke, či exekúcia bude, alebo nebude pokračovať.*

... Sťažovateľ potvrdzuje skutočnosť, že uznesením Okresného súdu Piešťany zo dňa 28.09.2020, sp. zn. 5Er/723/2013... bolo zrušené upovedomenie súdneho exekútora o zastavení starej exekúcie EX 990/2013 zo dňa 09.03.2020, avšak uvedené nemá za následok, že súdny exekútor pokračuje vo vykonávaní exekúcie tak, ako to tvrdí Okresný súd Piešťany vo svojom vyjadrení zo dňa 15.01.2021, nakoľko takémuto výkonu bráni skutočnosť, že exekúcia je zo zákona odložená (§ 243f ods. 3 Exekučného poriadku). A teda tvrdenie Okresného súdu Piešťany, že súdny exekútor pokračuje vo vykonávaní exekúcie nie je správne, nakoľko výkonu exekúcie bráni už viac ako 5 rokov to, že exekúcia je zo zákona odložená, a to až do doby rozhodnutia súdu o tom, či sa v exekúcii pokračuje, alebo sa zastavuje. Okresný súd Piešťany vo svojom vyjadrení zo dňa 15.01.2021 uvádza, že z hľadiska odstránenia stavu právnej neistoty došlo vydaním rozhodnutia. S uvedeným sa sťažovateľ v celom rozsahu nestotožňuje, nakoľko uznesením Okresného súdu Piešťany zo dňa 28.09.2020, sp. zn. 5Er/723/2013 bolo „len“ rozhodnuté o zrušení upovedomenia súdneho exekútora o zastavení exekúcie, ale uvedené uznesenie žiadnym spôsobom nerieši

a ani nevyriešilo otázku, či sa v exekúcii postupom podľa ust. § 243f ods. 6 pokračuje, alebo či sa exekúcia zastavuje.

... Aj s poukazom na vyššie uvedené sa sťažovateľ nestotožňuje s názorom Okresného súdu Piešťany, vyjadreným v podaní zo dňa 15.01.2021, že výška uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1.500,-EUR je neprimeraná z dôvodu, že exekučné konanie naďalej prebieha. To, že exekučné konanie formálne naďalej prebieha je síce pravda, avšak uvedené bez toho, aby prebiehala aj samotná exekúcia (ktorá je zo zákona odložená už viac ako 5 rokov, a to až do doby, kedy súd rozhodne o tom, či sa v exekúcii pokračuje, alebo či sa zastavuje), nemá pre sťažovateľa žiaden praktický význam, a teda sťažovateľ sa nachádza v situácii, kedy síce má k dispozícii právoplatný exekučný titul, exekučné konanie je síce formálne vedené, ale samotná exekúcia sa nevykonáva z dôvodu, že táto je zo zákona odložená, pričom takýto pre sťažovateľa nepriaznivý stav právnej neistoty pretrváva už viac ako 5 rokov, počas ktorých sa okrem iného v lepšom prípade „len“ oddiali prípadné vymoženie nároku o uvedených 5 rokov, a v horšom prípade dôjde k znemožneniu vymoženia nároku (napr. z dôvodu vzniku nemajetnosti povinného počas uvedeného časového obdobia 5 rokov, alebo z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok povinného a podobne).».

11. Ústavný súd v zmysle § 58 ods. 3 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že na základe podaní účastníkov a spisu predloženého ústavnému súdu je zřejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

15.1 Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

16. Sťažovateľka sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, a zároveň namietala aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná, k porušeniu ktorých malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom exekučnom konaní, a to jeho nerozhodnutím o sťažovateľkou doplnenom návrhu na vykonanie exekúcie v súlade s § 243f ods. 1 Exekučného poriadku.

17. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide

o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

19. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd), ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04). Teda záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná a či už nie je, možno formulovať vždy s ohľadom na faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o prietahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú prietahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná. V súlade

s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa [Comingersoll S.A. (Veľká komora), Sürmeli proti Nemecku (Veľká komora), Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, rovnako tak aj I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07]. Naostatok aj ESĽP vo svojich rozhodnutiach (rozsudok ESĽP vo veci H. proti Francúzsku z 24. 10. 1989, rozsudok ESĽP vo veci Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994 a rozsudok ESĽP vo veci Scordino proti Taliansku č. 1 z 29. 3. 2006) viackrát vyzdvihol dôležitosť správy súdnictva bez prietáhov, ktoré môžu ohroziť jeho účinnosť a dôveryhodnosť. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

20. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že exekučné spory tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a nemožno ich po právnej ani skutkovej stránke hodnotiť ako zložité. Uvedené konštatovanie sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na ústavnou sťažnosťou napadnuté exekučné konanie okresného súdu. V kontexte uvedeného ústavný súd zdôrazňuje, že samotný okresný súd právnu alebo skutkovú zložitosť veci nenamietal.

21. Správanie sťažovateľky ako účastníčky súdneho konania (strany sporu) je druhým kritériom pri posudzovaní, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka neprispela k prietahom v predmetnom konaní, naopak, aktívne sa zaujíkala o priebeh konania vo veci, o čom svedčia jej opakované urgencie (z 28. júla 2017, 12. apríla 2018) o vydanie rozhodnutia adresované okresnému súdu v napadnutom konaní.

22. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou

všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

22.1 Z priebehu súdneho konania vyplýva, že napadnuté exekučné konanie začalo návrhom sťažovateľky na vykonanie exekúcie doručeným súdnej exekútorke 24. júla 2013. Okresný súd vydal 27. augusta 2013 poverenie súdnej exekútorke na vykonanie exekúcie. V dôsledku zmeny exekučnej legislatívy zákonom č. 438/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, sťažovateľka v súlade s § 243f ods. 1 Exekučného poriadku doplnila návrh na vykonanie exekúcie svojím podaním zo 6. januára 2016 doručeným okresnému súdu 13. januára 2016. Po tomto období okresný súd nevykonal do podania ústavnej sťažnosti (do 23. augusta 2019) žiaden úkon. Až 28. septembra 2020 (po 4 rokoch a 8 mesiacoch od doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie) vydal okresný súd uznesenie č. k. 5 Er 723/2013-31, ktorým zrušil upovedomenie súdnej exekútorke o zastavení starej exekúcie č. k. EX 990/2013-35 z 9. marca 2020. V závere odôvodnenia predmetného uznesenia súd uviedol, že *„nakoľko súd doposiaľ nerozhodol o návrhu oprávneného na pokračovanie v exekúcii, predmetná exekúcia je zo zákona odložená (§ 243f ods. 3 EP) a súd bude ďalej rozhodovať o návrhu oprávneného. Vzhľadom na uvedené súd v zmysle § 7 ods. 3 veta prvá ZoUNEK upovedomenie o zastavení starej exekúcie vydané súdnym exekútorom v rozpore so zákonom, zrušil.“*. Následne uznesením z 20. januára 2021 rozhodol okresný súd o pokračovaní v exekúcii. Predmetné uznesenie dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť (aj vzhľadom na zákon č. 9/2021 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s druhou vlnou pandémie ochorenia COVID-19, v zmysle ktorého lehoty v čase odo dňa účinnosti tohto zákona, t. j. od 19. januára 2021 do 28. februára 2021 neplynú).

23. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti, zo súdneho spisu a z ďalších podaní (vyjadrenia okresného súdu) zistil, že doterajší priebeh napadnutého exekučného konania je poznačený obdobím dlhodobej nečinnosti okresného súdu (január 2016 až január 2021 s medziobdobím neefektívneho postupu pri vydaní a zrušení uznesenia o zrušení starej exekúcie), teda v súhrne päť rokov, keď nevykonal žiadny (zmysluplný) úkon smerujúci

k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v preskúvanom súdnom konaní nachádza.

24. Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v napadnutom exekučnom konaní do času rozhodovania ústavného súdu o podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľky o jej návrhu (doručenom okresnému súdu 13. januára 2016), ktorým doplnila svoj návrh na vykonanie exekúcie v súlade s § 243f ods. Exekučného poriadku, právoplatne nerozhodol, t. j. po takmer piatich rokoch.

25. Ústavný súd konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska je neakceptovateľné, aby o návrhu podanom stranou sporu v súdnom konaní, keď z rozhodnutia o ňom priamo vyplýva, či predmetné konanie, ktoré je zo zákona odložené, bude pokračovať alebo bude zastavené, nebolo právoplatne rozhodnuté ani po takmer piatich rokoch od jeho podania.

25.1 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu konajúceho vo veci. Pri posudzovaní odôvodnenosti ústavnej sťažnosti preto ústavný súd nemohol prihliadnuť na dlhodobú nadmernú zaťaženosť, na ktorú poukazovala sudkyňa konajúca vo veci, ako aj predseda okresného súdu. Prietahy v konaní nemožno ospravedlniť všeobecne známou preťaženosťou sudcov ani množstvom procesných úkonov sudcu; je totiž vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva zakotvené v ústave i v dohovore boli rešpektované a prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe. Nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (m. m. IV. ÚS 337/2018).

26. Po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska skutkovej a právnej náročnosti veci, správania sťažovateľky, postupu okresného súdu poznamenaného nečinnosťou ústavný súd dospel k záveru, že v postupe okresného súdu došlo k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní, a preto rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výrokovej časti tohto nálezu).

27. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

27.1 Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

28. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom exekučnom konaní zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výrokovej časti tohto nálezu), a tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza, keďže o ňou podanom návrhu nie je ku dňu rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté.

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

29. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

29.1 Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

29.2 Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

30. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012).

31. Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 1 500 € (z dôvodov citovaných v bode 7 odôvodnenia tohto nálezu).

32. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

33. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä dlhodobé úseky nečinnosti okresného súdu v rozsahu piatich rokov (bod 22.1 a 23. odôvodnenia tohto nálezu), ako aj so zreteľom na predmet napadnutého konania a správanie sťažovateľky a vychádzajúc zo svojej judikatúry, ústavný súd považoval sumu 1 200 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 3 výrokovej časti tohto nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľky na priznanie finančného zadosťučinenia ústavný súd nevyhovel (bod 5 výrokovej časti tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

34. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde

ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

35. V zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceníteľná peniazmi.

36. Úhradu trov konania priznal ústavný súd sťažovateľke v rozsahu za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti, doplnenie ústavnej sťažnosti podaním z 20. marca 2020) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky.

36.1 Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2019 predstavuje sumu 163,33 € a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) sumu 9,80 €. Za dva úkony tak prináleží suma 326,66 € a režijný paušál za dva úkony v sume 19,60 €, čo spolu predstavuje sumu 346,26 €. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2020 predstavuje sumu 177 € a režijný paušál sumu 10,62 €, čo spolu predstavuje sumu 187,62 €. Celková priznaná odmena tak predstavuje sumu 533,88 € (bod 4 výrokovej časti tohto nálezu).

37. Právny zástupca sťažovateľky si v stanovisku k vyjadreniu predsedu okresného súdu doručenom ústavnému súdu 25. januára 2021 uplatnil trovy konania aj za tento úkon právnej služby. Ústavný súd náhradu trov konania za uvedený úkon nepriznal (bod 5 výrokovej časti tohto nálezu), keďže v stanovisku sťažovateľky prostredníctvom svojho právneho zástupcu neuviedla žiadne nové skutočnosti alebo právne hodnotenia, ktoré by boli spôsobilé podstatne ovplyvniť konečný úsudok ústavného súdu o predmete konania, na rozdiel od jej doplnenia ústavnej sťažnosti podaním z 20. marca 2020, keď oznámila ústavnému súdu skutočnosti, ktoré nastali po podaní ústavnej sťažnosti, súviseli

s priebehom napadnutého exekučného konania a mali vplyv na posúdenie ústavnej sťažnosti ústavným súdom.

38. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

39. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2021

Libor DUĽA
predseda senátu